

BRANA KALABIĆ rođj. VULIN
BANJA LUKA, Franca Prešerna 14

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-008-075

S J E Ć A N J A

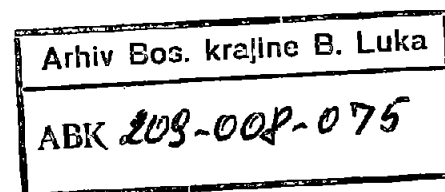
na

^F
JOZEFINU-ZEKU ŠELEMBU
i

IVU ŠELEMBU

Banja Luka, 20 juna 1978. godine

BRANA KALABIĆ rođj. VULIN
penzioner,
BANJA LUKA, Franca Prešerna 14

Iznosi svoja čanja na

JOZEFINU-ZEFKU ŠELEMBU

i

IVU ŠELEMBU

Jozefinu-Zefku Šelembu i njenog muža Ivu Šelembu poznavala sam od početka 1940 godine. Oni su živili u Donjim Karajzevcima, a ja u susjednom Petrovu selu, bili smo blizu, skoro komšije.

Što se tiče njihovog učešća u NOP-u, poznato mi je da je moj pokojni brat Radovan Vulin (predratni komunista i jedan od organizatora ustanka u Lijevču i Petkezarju) odmah prvih dana saradjavao za Zefkom i Ivom Šelemba i da je vrlo često odlazio do njih, sve dok nije uhapšen, polovinom oktobra 1941 godine.

Međutim, meni je poznat kasniji period kada sam zajedno radila sa Zefkom. Prilikom formiranja odbora AFŽ-a u ljeto 1943. godine, Zefka je izabrana za pretsjednika, a ja za sekretara Opštinskog odbora AFŽ-a za opštinu Nova Tepola, a Zefka je istovremeno bila i član Sreskog odbora AFŽ-a za srez Bos. Gradiška.

*Ispravila
Brana Kalabić*
Zefku poznajem kao vrlo aktivnu i požrtvovanu u izvršavanju svih zadataka. Pomoć belnici i NOV-i koja se po selima sakupljala Zefka je preuzimala i brinula se o daljem prebacivanju u Kozaru. U vezi s tim u živem mi je sjećanju ostao jedan događaj: Zefka je jednom prilikom puna zaprežna kola kancelariskog materijala i pisac-masinu po danu prebacila za Kozaru. Išla je ujutro rane iz Karajzevac sa kolima i kada je zaustavio njemački vojnik u Šibića Hanu i upitao kuda ide, odgovorila je u Banja Luku. A samo par stotina metara iza toga skrenula je sa glavne ceste u Viluse, a etale dalje za Kozaru.

Njena hrabrost je često bila nepojmljiva. Naime, jednom prilikom u ljeto 1943 godine, držali smo sastanak Opštinskog odbora AFŽ-a, kojemu su prisustvovale ^{odbornice} iz svih sela koje je po tadašnjem podjeli pripadale Novoj Topoli (Mileva Lopar iz D. Karajzevac,

Mileva Vranić iz Trošelj i Jevanka Rokvić također iz Trošelj, ja sam bila ispred Petrova sela i ujedno sekretar OO AFŽ-a ~~mi~~ mislim da su bile još Draginja Dardić iz Karajzovaca i još jedna čijeg se imena ne sjećam), u Zefkinoj kuhinji. U istoj zgradi, do Zefkine kuhinje bila je trgovina i gostiona zajedno, koju je držao Živko Mastala-pevjeranik SKKPJ i kod njega su sjedili i pili oružnici iz Nove Topole, a na tavanu kuće bila je partizanska patrola sa Kozare.

Kad god je trebalo da se za nekoga ko je uhapšen i otetran u Banja Luku ispita i vidi mogućnos za njegovo puštanje, slata je u Banja Luku Zefka. Često se dešavalo da se za nekoga moglo petplatiti i mi smo ako je postojala mogućnost za to skupljali potreban novac. Na taj način jedan broj saradnika spašen je od sigurne smrti. Pošto je Zefka kao švabica imala i legitimaciju "Kulturbunda", imala je mogućnosti da mnoge stvari ispita i sazna.

Strašno je mrzila fašiste i to je na odredjen način ispoljavala. Sjećam se da je jednom prilikom kada je odlazila u Topolu, jednoj većoj grupi (zabavila sam u čijoj kući) švaba mještana rekla; da su glupi i da ne razmišljaju svojim mozgom i doslovce im rekla; kada bi Hitler rekao da je slankom razbio tenk po pola, vi bi te vjerovali bez razmišljanja. Ja sam je jednom prilikom opominjala da bude pažljivija šta goveri, jer je švabe mogu ubiti. Ona je nate samo rekla: čuđim se da tako ljudi mogu biti glupi i da ništa ne znaju, misleći na demaće švabe u Novoj Topoli.

Zefka se angažovala i nesebično je radila z NOP, a kao njemica dolazila je do važnih podataka, kojisnih za NOP i za održavanje partizanskih veza između Kozare i Metajice.

I poslije rata, kada se Zefka vratila iz partizana i živila u Novoj Topeli, često sam uvraćala kod nje. Uvijek je bila vedra i znala je da čovjeku dađe podršku i da ga ohrabri i u vrlo teškim situacijama.

Ivo Šelembba je mnogo saradjivao sa stricom moga muža Perom Kalabićem, koji je bio trgovac u Petrovu selu. Jednom prilikom mi je Pero rekao da odem do Ive i da mu javim: da je u Petrovu selu pripremljena zasjeda partizanskoj patroli i da ni po koju cijenu niko ne nailazi kroz Petrovo selo. Bila je zima sa velikim snijegom (mislím 1943 februar ili mart) i samo je glavnim putevima bila prtina, a noći vedre, što je pogodovalo četničkoj zasjedi.

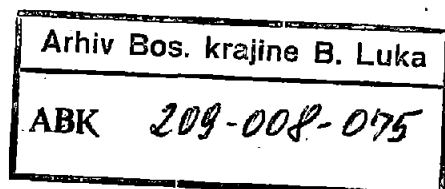
Moram napomenuti da je Petrovo selo ~~ima~~ dobrim dijelom bio četnički orijentisano i četnici su u tom selu imali veći broj sigurnih saradnika. Kasnije sam doznala da je tu noć partizanska patrela sa sedam boraca trebala da dođe u Petrovo selo. Ja sam otišla u Donje Karajzevce, oko podne sa kanticom da potražim nafte za osvjetljenje u tamošnjim trgovinama.

O Ivinej junačkoj smrti puno se po Lijevču pričalo. Naime njega je izdao Zefkin ujak. Ivo je bio član Sreskog narodno oslobodilačkog odbora za srez Bos. Gradiška i kao ugledan čovjek, ispred toga čeh, česte je po zadatku iz Kozare slat na teren Lijevča polja, zapravo njegov teren je bilo Lijevče. Uхваćen je od oružnika iz Nove Topole i zatvoren u toj postaji. Ovu postaju su koristili oružnici i nijemci.

Ivu su strašne mučili, ali nikoga nije izdao. Sjećam se da mi je Pero Kalabić pričao kako je izgledao Ivo za vrijeme istrage u Novoj Topoli. Ja neznam zašto je Pero išao u Novu Topolu. Možda se pozivao, jer je kod Ive prenadjen neki spisak. Uskoro poslije toga i Pero je pobjekao u Breko Vrbasa. Meni je Pero ispričao da je vidio Ivu vezanog, da je sam izubijan i modar, ali je i pored toga izgledao vedro i da se drži hrabro, da je nezamislivo i nevjerovatno koliko je izmrcvaren i da ničim nije pokazao da Peru poznaje, niti je Pero oružnicima bilo čime dao do znanja da poznaje Ivu.

Doprinos Zefke i Ive Šelembe, kao i Zefkinih sestara Getrude; Bebe i Natalije Nate bio je veliki, jer su svi nesebično radili za NOP i imao je važnog uticaja na širem području Lijevča i Potkezarja. Kada govorim o doprinosu ovih sestara švabica, moram napomenuti još ovo; Bebu Getrudu sam upamtila posebno po njevoj snalažljivosti i hrabrosti. Jednom prilikom došla je iz Topole, i u otvorenom cekeru nosila je obveznice narodnog zajma, koje je nama na sastanku rasporedila da ih rasprodamo. Opomenula sam je da se pripazi, našta je ona odgovorila da joj je tako zgodnije, jer čim primjeti švabe izbaciće obveznice u šibljje.

Iznošenje mojih sjećanja je vezano za želju da se otrgne od zaborava rad Zefke Šelembe i njenog muža Ive Šelembe, jer je njihov doprinos našoj borbi bio zaista veliki.

Brana Kalabić
Branica Kalabić, rođj. Vulin